

**Αναγόρευση του Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
κ. Jean Claude Juncker
σε Επίτιμο Διδάκτορα της Νομικής Σχολής του ΑΠΘ
Πέμπτη, 13 Ιουλίου 2017, 20:00
Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης**

Χαιρετισμός Πρύτανη ΑΠΘ, Καθηγητή Περικλή Α. Μήτκα

(Προσφωνήσεις)

Το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, με πολλή χαρά και ιδιαίτερη τιμή σας καλωσορίζει στην αποψινή τελετή. Πιστό στη δημοκρατική του παράδοση και τον ευρωπαϊκό του προσανατολισμό, τιμά σήμερα έναν εξέχοντα ευρωπαϊκό φιλέλληνα, τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κύριο Jean Claude Juncker, αναγορεύοντάς τον επίτιμο Διδάκτορα της Νομικής μας Σχολής.

Συγχαίρω θερμά τον Κοσμήτορα και τους Καθηγητές της Νομικής Σχολής για την πρωτοβουλία τους και ευχαριστώ από καρδιάς τον κ. Πρόεδρο για την αποδοχή της πρότασής μας.

Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω ιδιαίτερα τον αξιότιμο κ. Πρωθυπουργό, για την παρουσία του στην αποψινή εκδήλωση.

Καθώς ο έπαινος που θα ακολουθήσει, θα φωτίσει πτυχές της πολυεπίπεδης προσωπικότητας του κ. Juncker, επιτρέψτε μου, με την ιδιότητα του Πρύτανη του μεγαλύτερου Πανεπιστημίου της χώρας, να σταθώ περισσότερο στη συμβολική σημασία της σημερινής παρουσίας του τιμωμένου, εκφράζοντας, με την ευκαιρία αυτή, ορισμένες σκέψεις για την ευρωπαϊκή διάσταση και προοπτική των ελληνικών Πανεπιστημίων.

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε,

2.400 χρόνια πριν, στον ιερό χώρο της Μακεδονίας, γεννήθηκαν και έδρασαν δύο από τους μεγαλύτερους άνδρες όλων των εποχών. Ο Μέγας Αλέξανδρος και ο Αριστοτέλης. Μαθητής και Δάσκαλος έμελλε να αναδειχθούν σ' αυτούς που έθεσαν τις καθοριστικές βάσεις της σύγχρονης Ευρωπαϊκής σκέψης και άνοιξαν δρόμους και ορίζοντες γι' αυτό που σήμερα αποκαλείται Δυτικός πολιτισμός.

2.400 χρόνια πριν, ο Δάσκαλος, με την απaráμιλλη φήμη και προσφορά στην ανθρωπότητα και την επιστήμη, του οποίου το όνομα με περηφάνεια φέρει το Πανεπιστήμιό μας, έθεσε καίρια και με μοναδικό τρόπο τα ερωτήματα για τον χαρακτήρα της εκπαίδευσης, επισημαίνοντας ότι :

«...σήμερα [δηλαδή το 350 πΧ] υπάρχουν διαφορετικές απόψεις ως προς το εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Δεν συμφωνούν όλοι ότι πρέπει να μαθαίνουν οι νέοι τα ίδια, ούτε με στόχο

την αρετή, ούτε με στόχο την άριστη ζωή. Ούτε είναι φανερό αν (η παιδεία) πρέπει να στοχεύει περισσότερο στην άσκηση και στην καλλιέργεια του νου ή στη διαμόρφωση ηθικού χαρακτήρα.

... Εξάλλου, δεν έχουν όλοι την ίδια ιδέα για την αρετή· επομένως, είναι φυσικό να υποστηρίζουν διαφορετικές γνώμες και ως προς την άσκησή της.....».

Πάνω σε αυτές τις αρχές, της ανοχής στη διαφορετικότητα, της αρετής, της διαρκούς αμφισβήτησης, του διαλόγου και της ελεύθερης διακίνησης των ιδεών οικοδομήθηκαν τα ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια και φώτισαν όλο τον κόσμο. Μεταξύ του ιδεατού και του πραγματικού, μεταξύ του εφικτού και του οραματικού, ισορρόπησαν τελικά στον χρυσό κανόνα του Αριστοτέλη, τη μεσότητα, και κατέκτησαν ηγετική θέση στον κόσμο της Γνώσης.

Αυτές οι αγωνίες, αυτά τα ζητούμενα που τέθηκαν πριν από 24 αιώνες, συνιστούν όχι απλά παρακαταθήκη, αλλά την πεμπτούσια του δικού μας ευρωπαϊκού πολιτισμού και τις αρχές της δικής μας Ένωσης, που με αξιοθαύμαστη συνέπεια υπηρετείτε, Κύριε Πρόεδρε.

Και για τον λόγο αυτό σας τιμούμε απόψε.

Στο πρόσωπό σας σήμερα, το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο τιμά και την Ευρώπη. Στα 37 χρόνια που η χώρα μας συμμετέχει στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το Ελληνικό Πανεπιστήμιο έχει ενσωματωθεί στο ευρωπαϊκό εκπαιδευτικό γίγνεσθαι.

Περισσότερο από καθετί ελληνικό, τα Πανεπιστήμιά μας είναι αυτά που βιώνουν την Ευρώπη, που συμπορεύονται με την Ευρώπη, που επηρεάζονται και επωφελούνται περισσότερο από την Ευρώπη, που θέλουμε να πιστεύουμε ότι συμβάλλουν στην ιδέα της Ευρώπης.

Παρόμοια αντίληψη επικρατεί στο σύνολο των Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων. Στην τελευταία ετήσια συνέλευση της EUA (European Universities Association) τον περασμένο Μάρτιο, όταν συζητήθηκε η Λευκή Βίβλος, η πρότασή σας, κύριε Πρόεδρε, για την πορεία της Ένωσης, συμφωνήσαμε ότι τα Πανεπιστήμια με τους ανθρώπους και τις δομές τους προπορεύονται και θα εξακολουθήσουν να προπορεύονται στην προσπάθεια της σύγκλισης.

Το είχατε άλλωστε πρωτοαναφέρει το Μάιο του 2000, ως Πρωθυπουργός ακόμη του Λουξεμβούργου, κατά την ίδρυση του τότε Campus Europa και νυν European University Foundation, στο οποίο το Αριστοτέλειο είναι ιδιαίτερα ενεργό μέλος: *"In Europe, the whole is always greater than the sum of its parts (...). We have no choice but to share our energy, talents, ambitions, projects and dreams"*.

Σήμερα, το Ελληνικό Πανεπιστήμιο δεν μπορεί να αντιληφθεί την ύπαρξή του και το μέλλον του εκτός του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Χώρου της Ανώτατης Εκπαίδευσης και της Έρευνας.

Ιδιαίτερα το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο, το οποίο, από την ίδρυσή του πριν 91 χρόνια, είχε ανοικτούς τους ορίζοντές του στον κόσμο, εξελίσσεται δυναμικά τα σαράντα τελευταία χρόνια, χάρη στην υιοθέτηση των καλύτερων ευρωπαϊκών προτύπων, χάρη στη

συμπόρευσή του με τις καλύτερες ευρωπαϊκές πρακτικές, χάρη στην προσέλκυση και την ανταλλαγή εκπαιδευτικού προσωπικού μεταξύ Αριστοτελείου και πανεπιστημίων άλλων ευρωπαϊκών χωρών, χάρη στην κινητικότητα των Ευρωπαίων φοιτητών και, βεβαίως, χάρη στα κονδύλια από την Ευρωπαϊκή Ένωση, με τα οποία έχει εκσυγχρονίσει τις υποδομές του, έχει αναβαθμίσει το επίπεδο σπουδών του και έχει ενισχύσει την ερευνητική του δραστηριότητα και τη διεθνή του παρουσία.

Το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο δεν διανοείται να λειτουργήσει σε ένα πλαίσιο διαφορετικό από αυτό στο οποίο λειτουργεί και αριστεύει εδώ και σαράντα χρόνια. Για μας, φυσικός χώρος είναι η Ευρώπη.

Κύριε Πρόεδρε, καλώς ήρθατε στο σπίτι σας!

• • •

Σήμερα, (πολλοί ίσως δεν το γνωρίζουν), τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης διατηρούν την αυτονομία τους στη χάραξη και την άσκηση εκπαιδευτικής πολιτικής. Απολύτως φυσικό και αναμενόμενο για χώρες οι οποίες, εκτός από αναπτυγμένες οικονομίες και δυναμικές αγορές, είναι κάστρα πολιτισμού, με μακρά ιστορία, βαθιά παράδοση και λαμπερή ιδιαιτερότητα σε θέματα Παιδείας. Τα Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια, στο σύνολό τους, διασφαλίζουν στη νέα γενιά ένα υψηλό εθνικό επίπεδο εκπαίδευσης.

Αν η οικονομική ολοκλήρωση της Ευρώπης φαντάζει εφικτή, η ομογενοποίηση της εκπαίδευσης δεν είναι καθόλου εύκολη, αλλά ούτε και επιθυμητή. Η Ευρώπη διακρίθηκε και μεγαλούργησε, ακριβώς εξαιτίας των ιδιαιτεροτήτων της και στο πεδίο της εκπαίδευσης.

Δεν μπορεί όμως η ευρωπαϊκή πολιτική στην Παιδεία να εξαντλείται στην αμοιβαία αναγνώριση των τίτλων σπουδών και στην κινητικότητα ανθρώπων και έργων. Χρειάζεται σύγκλιση των κριτηρίων ποιότητας στην εκπαίδευση, κύριε Πρόεδρε, χρειάζεται δημιουργία ενός ολοκληρωμένου χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας στην Ευρώπη. Η Επιτροπή σας καταβάλλει φιλότιμες προσπάθειες, οι οποίες πρέπει να ενταθούν με τη σύμφωνη γνώμη, βεβαίως, των κρατών μελών.

• • •

Τα λέω αυτά, διότι εμείς εδώ στο Αριστοτέλειο, κύριε Πρόεδρε, πιστεύουμε ότι παρέχουμε υψηλού επιπέδου εκπαίδευση στους φοιτητές μας. Αυτό ίσως να το έχετε διαπιστώσει κι εσείς ο ίδιος από τις επιδόσεις ορισμένων από τους πιο στενούς συνεργάτες σας, που τυχαίνει να είναι απόφοιτοί μας... Θέλουμε, λοιπόν, και το επιδιώκουμε, οι απόφοιτοί μας να εξοπλίζονται με προσόντα τέτοια και δεξιότητες τέτοιες, ώστε να είναι ανταγωνιστικοί όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά και στην Ευρώπη, και πέραν αυτής.

Με χαρά πληροφορηθήκαμε ότι η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας βραβεύτηκε χθες στις Βρυξέλλες από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών ως μια από τις τρεις καλύτερες

επιχειρηματικές περιφέρειες στην Ευρώπη για το 2018. Δεν είναι υπερβολή να πω ότι το Αριστοτέλειο έχει ένα μερίδιο συμβολής σε αυτό το βραβείο.

Γνωρίζετε πολύ καλά ότι ανεκτίμητος πλούτος μιας χώρας είναι το ανθρώπινο δυναμικό της. Με καμάρι διαπιστώνουμε ότι η Ελλάδα διακρίνεται για τους καλά εκπαιδευμένους επιστήμονές της, που σήμερα μαστίζονται από την ανεργία, με αποτέλεσμα να αναζητούν ευκαιρίες εκτός Ελλάδας. Γνωρίζω την ευαισθησία σας στο θέμα αυτό και τις προσπάθειές σας να βοηθήσετε την Ελλάδα να βρει ξανά το δρόμο της ανάπτυξης, για να μπορέσει να ανακοπεί και να αναστραφεί το επικίνδυνο φαινόμενο της φυγής των νέων μας.

Θεωρούμε ότι το αναπτυξιακό σας σχέδιο για την Ευρώπη, κύριε Πρόεδρε, το γνωστό σε όλους μας «Juncker Plan», θα συμβάλει στην προσπάθεια της χώρας μας για έξοδο από την κρίση και θα δράσει ως ανάχωμα στο brain drain.

Κυρίες και κύριοι,

Παρά τους δύσκολους καιρούς, στον τόπο αυτόν, εδώ και 2500 χρόνια, εμείς οι Έλληνες, εξακολουθούμε να υπηρετούμε την γνώση και την επιστήμη. Έχοντας επίγνωση του βάρους του ονόματος και της κληρονομιάς μας, αλλά και συναίσθηση της συμμετοχής μας στις μεγάλες ευρωπαϊκές και παγκόσμιες προκλήσεις του αύριο, παραμένουμε αισιόδοξοι.

Κύριε Πρόεδρε,

Σήμερα, η Νομική Σχολή, και μαζί της ολόκληρο το Αριστοτέλειο, σας τιμούν για όσα κάνετε και συνεχίζετε να κάνετε για το κοινό μας σπίτι, την Ευρώπη. Σας τιμούν για όσα κάνετε και θέλουμε να πιστεύουμε πως θα συνεχίσετε να κάνετε για την πατρίδα μας την Ελλάδα.

Εκ μέρους του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, σας ευχαριστώ και σας καλωσορίζω στην πανεπιστημιακή μας κοινότητα.

Συνηθίζω να προτρέπω τους νέους επίτιμους διδάκτορες να στηρίξουν με όποιον τρόπο μπορούν το Αριστοτέλειο. Από εσάς, τον πολυάσχολο και πολυπράγμονα Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ζητώ 'έν εις άντάλλαγμα':

Να θυμάστε ότι, στα χρόνια της παρατεταμένης οικονομικής κρίσης, το Ευρωπαϊκό κεκτημένο της ποιοτικής ανώτατης εκπαίδευσης τίθεται σε αμφισβήτηση στην Ελλάδα. Και αυτό συνιστά αδικία για τις σημερινές και τις αυριανές γενιές, οι οποίες δικαιούνται την ίδια, αν όχι καλύτερη, μόρφωση που απόλαυσαν τα μεγαλύτερά τους αδέρφια.

Σας ζητώ λοιπόν να το θυμάστε και να πάρετε πρωτοβουλίες για την άρση αυτής της αδικίας.

Γιατί η παιδεία και ο πολιτισμός, κ. Πρόεδρε, συνθέτουν το κοινό μας παρελθόν και μόνο μέσω αυτών εξασφαλίζεται το κοινό μας μέλλον.

Σας ευχαριστώ όλους για την παρουσία σας στην αποψινή τελετή.